

Andreas Kalg

Chinesische Arzneipflanzen

Wesensmerkmale und klinische
Anwendung

URBAN & FISCHER München

615,32(03)

Inhaltsverzeichnis

A	1	3.4	<i>Gui Zhī</i> 桂枝	
1	Die Natur und die Geschmacksqualitäten der Chinesischen Kräuter	3	3.5	<i>Cinnamomi Ramulus</i>	35
1.1	Yin und Yang	3		<i>Fó Shǒu</i> 佛手	
1.2	Die vier Temperaturmerkmale: kalt, heiß, warm und kühl	3	3.6	<i>Citri sarcodactylis Fructus</i>	38
1.3	Die fünf Geschmacksqualitäten: süß, sauer, salzig, scharf und bitter	5		<i>Shān Zhū Yú</i> 山茱萸	
1.3.1	Süß	6	3.7	<i>Corni Fructus</i>	41
1.3.2	Scharf	6		<i>Shí Hú</i> 石斛	
1.3.3	Salzig	7	3.8	<i>Dendrobii Herba</i>	43
1.3.4	Sauer	7		<i>Zhī Zǐ</i> 梔子 (梔子)	
1.3.5	Bitter	7		<i>Gardeniae Fructus,</i> <i>Gardeniae Semen</i>	47
1.4	Das Aufsteigen, Absteigen, Schweben und Sinken	9	3.9	<i>Tiān Má</i> 天麻	
1.5	Der Leitbahnbezug	11	3.10	<i>Gastrodiae Rhizoma</i>	49
1.6	Die Signaturen	11		<i>Rén Shēn</i> 人參 (人參)	
2	Die Einteilung der Arzneimittel in verschiedenen klassischen Pharmakopöen	19	3.10.1	<i>Ginseng Radix</i>	54
2.1	Arzneimittel in der <i>Materia Medica des Göttlichen Landmannes</i>	19		<i>Dāng Shēn</i> 黨參 (党参)	
2.2	Arzneimittel in der <i>Enzyklopädie der Materia Medica des Li Shizhen</i>	20	3.11	<i>Codonopsis Radix</i>	65
2.3	Arzneimittel in <i>Die Quintessenz der Materia Medica von Wang Ang</i>	21		<i>Shí Liú Pí</i> 石榴皮	
B	23	3.12	<i>Granati Pericarpium</i>	68
3	Namensgebung nach der Form und dem Erscheinungsbild	25		<i>Dà Zǎo</i> 大棗 (大枣)	
3.1	<i>Wū Jiā Pí</i> 五加皮			<i>Jujubae Fructus</i>	71
3.2	<i>Mù Guā</i> 木瓜		3.13	<i>Biǎn Dòu</i> 扁豆	
3.3	<i>Chānomelis Fructus</i>	28		<i>Lablab Semen album</i>	74
	<i>Chrysanthemi Flos</i>	31	3.14	<i>Bái Hé</i> 百合	
				<i>Lilii Bulbus</i>	78
			3.15	<i>Jīn Yīn Huā</i> 金銀花 (金银花)	
				<i>Lonicerae Flos</i>	83
			3.16	<i>Rěn Dōng Téng</i> 忍冬藤	
				<i>Lonicerae Caulis</i>	86
			3.17	<i>Gǒu Qǐ Zǐ</i> 枸杞子	
				<i>Lycii Fructus</i>	87
			3.18	<i>Dì Gǔ Pí</i> 地骨皮	
				<i>Lycii Cortex</i>	91
			3.19	<i>Jīn Qiǎn Cǎo</i> 金錢草 (金钱草)	
				<i>Lysimachiae Herba</i>	94
			3.20	<i>Sān Qī</i> 三七	
				<i>Notoginseng Radix</i>	97
			3.21	<i>Chē Qián</i> 車前 (车前)	
				<i>Plantaginis Herba</i> <i>et Semen</i>	101
			3.21.1	<i>Chē Qián Zǐ</i> 車前子 (车前子)	
				<i>Plantaginis Semen</i>	102

3.21.2	<i>Chē Qián Cǎo</i> 車前草 (车前草)		5.4	<i>Xīn Yì Huā</i> 辛夷花	
	Plantaginis Herba	106		Magnoliae Flos	191
3.22	<i>Bái Tóu Wēng</i> 白頭翁 (白头翁)		5.5	<i>Wǔ Wèi Zǐ</i> 五味子	
	Pulsatillae Radix	107		Schisandrae Fructus	194
3.23	<i>Gōu Téng</i> 鉤藤 (钩藤) <i>Uncariae</i>		6	Namensgebung nach dem	
	Ramulus cum Uncis	110		Geruch	199
3.24	<i>Huā Jiāo</i> 花椒		6.1	<i>Mù Xiāng</i> 木香	
	Zanthoxyli Pericarpium	113		Aucklandiae Radix	199
4	Namensgebung nach der		6.2	<i>Dīng Xiāng</i> 丁香	
	Farbe	119		Caryophylli Flos	201
4.1	<i>Hóng Huā</i> 紅花 (红花)		6.3	<i>Xiāng Fù</i> 香附	
	Carthami Flos	120		Cyperi Rhizoma	203
4.2	<i>Shān Zhā</i> 山楂		6.4	<i>Yú Xīng Cǎo</i> 魚腥草 (鱼腥草)	
	Crataegi Fructus	122		Houttuyniae Herba	207
4.3	<i>Mǔ Dān Pí</i> 牡丹皮		7	Namensgebung nach der	
	Moutan Cortex	126		Wirkung	211
4.4	<i>Zǐ Wǎn</i> 紫菀		7.1	<i>Hé Huān</i> 合歡 (合欢)	
	Asteris Radix	133		Albiziae Cortex, Albiziae Flos	211
4.5	<i>Zǐ Huā Dì Dīng</i> 紫花地丁		7.2	<i>Dāng Guī</i> 當歸 (当归)	
	Violae Herba	137		Angelicae sinensis Radix	213
4.6	<i>Huáng Qí</i> 黃耆 (黄芪)		7.3	<i>Jué Míng Zǐ</i> 決明子 (决明子)	
	Astragali Radix	140		Cassiae Semen	220
4.7	<i>Huáng Jīng</i> 黃精		7.4	<i>Qiàn Shí</i> 芡實 (芡实)	
	Polygonati Rhizoma	146		Euryales Semen	225
4.8	<i>Huáng Lián</i> 黃連 (黄连)		7.5	<i>Qiān Nián Jiàn</i> 千年健	
	Coptidis Rhizoma	151		Homalomenae Rhizoma	229
4.9	<i>Dà Huáng</i> 大黃		7.6	<i>Yì Mǔ Cǎo</i> 益母草	
	Rhei Radix et Rhizoma	156		Leonuri Herba	230
4.10	<i>Huáng Qīn</i> 黃芩		7.6.1	<i>Chōng Wèi Zǐ</i> 茺蔚子	
	Scutellariae Radix	160		Leonuri Semen	234
4.11	<i>Wū Méi</i> 烏梅 (乌梅)		7.7	<i>Lù Lù Tōng</i> 路路通	
	Mume Fructus	164		Fructus Liquidambaris	235
4.12	<i>Bái Jí</i> 白及		7.8	<i>Yuǎn Zhì</i> 遠志 (远志)	
	Bletillae Rhizoma	169		Polygalae Radix	236
4.13	<i>Qīng Hāo</i> 青蒿		7.9	<i>Wáng Bù Liú Xíng</i> 王不留行	
	Artemisiae Annuae Herba	173		Vaccariae Semen	240
5	Namensgebung nach dem		7.10	<i>Shēng Jiāng</i> 生薑 (生姜)	
	Geschmack	179		Zingiberis Rhizoma recens	242
5.1	<i>Xì Xīn</i> 細辛 (细辛)		8	Namensgebung nach dem	
	Asari Radix	179		Anbaugbiet	247
5.2	<i>Má Huáng</i> 麻黃		8.1	<i>Wú Zhū Yú</i> 吳茱萸 (吴茱萸)	
	Ephedrae Herba	182		Evodiae Fructus	248
5.3	<i>Gān Cǎo</i> 甘草				
	Glycyrrhizae Radix	187			

9	Namensgebung nach der ausländischen Herkunft	251	14.3	<i>Mǎ bó</i> 馬勃 (马勃)	
9.1	<i>Hú Tǎo Rén</i> 胡桃仁		14.4	<i>Lasiosphaera/Calvatia</i>	314
	<i>Juglandis Semen</i>	251	14.4	<i>Qiān Niú Zǐ</i> 牽牛子 (牵牛子)	
9.2	<i>Xī Yáng Shēn</i> 西洋參 (西洋参)		14.5	<i>Pharbitidis Semen</i>	315
	<i>Panacis Quinquefolii Radix</i>	255	14.5	<i>Hé Shǒu Wū</i> 何首烏 (何首乌)	
9.3	<i>Hú Jiāo</i> 胡椒 <i>Piperis Nigri Fructus</i>	257	14.6	<i>Polygoni multiflori Radix</i>	318
10	Namensgebung nach Tieren	261	14.6	<i>Gé Gēn</i> 葛根	
10.1	<i>Niú Xī</i> 牛膝		14.7	<i>Puerariae Radix</i>	324
	<i>Achyranthis Bidentatae Radix,</i>		14.7	<i>Shǐ Jūn Zǐ</i> 使君子	
	<i>Cyathulae Radix</i>	261	14.8	<i>Quisqualis Fructus</i>	328
10.2	<i>Niú Bàn Zǐ</i> 牛蒡子		14.8	<i>Pú Gōng Yīng</i> 蒲公英	
	<i>Arctii Fructus</i>	266		<i>Taraxaci Herba</i>	331
10.3	<i>Shé Chuáng Zǐ</i> 蛇床子		15	Arzneipflanzen mit unerklärlichen Eigennamen	337
	<i>Cnidii Fructus</i>	267	15.1	<i>Dà Suàn</i> 大蒜	
10.4	<i>Tū Sī Zǐ</i> 菟絲子 (菟丝子)		15.1	<i>Allii sativi Bulbus</i>	337
	<i>Cuscutae Semen</i>	270	15.2	<i>Shān Yào</i> 山藥 (山药)	
10.5	<i>Mǎ Chǐ Xiàn</i> 馬齒莧 (马齿莧)		15.2	<i>Dioscoreae Rhizoma</i>	341
	<i>Portulacae Herba</i>	273	15.3	<i>Sāng</i> 桑 <i>Morus alba</i>	344
11	Die Unsterblichkeitskräuter	277	15.3.1	<i>Sāng Yè</i> 桑葉 (桑叶)	
11.1	<i>Wēi Líng Xiān</i> 威靈仙 (威灵仙)			<i>Mori Folium</i>	344
	<i>Clematidis Radix</i>	277	15.3.2	<i>Sāng Shèn</i> 桑椹 <i>Mori Fructus</i>	347
11.2	<i>Xiān Máo</i> 仙茅		15.3.3	<i>Sāng Bái Pí</i> 桑白皮 <i>Mori Cortex</i>	349
	<i>Curculiginis Rhizoma</i>	280	15.3.4	<i>Sāng Zhī</i> 桑枝 <i>Mori Ramulus</i>	350
12	Die phallischen Kräuter	283	15.4	<i>Shǎo Yào</i> 芍藥 (芍药)	
12.1	<i>Ròu Cōng Róng</i> 肉苁蓉 (肉苁蓉)			<i>Paeoniae Radix alba,</i>	
	<i>Cistanches Herba</i>	283		<i>Paeoniae Radix rubra</i>	351
12.2	<i>Suǒ Yǎng</i> 鎖陽 (锁阳)		15.4.1	<i>Bái Shǎo</i> 白芍	
	<i>Cynomorii Herba</i>	286		<i>Paeoniae Radix alba</i>	354
13	Namensgebung nach den Jahreszeiten	289	15.4.2	<i>Chì Shǎo</i> 赤芍	
13.1	<i>Kuǎn Dōng Huā</i> 款冬花			<i>Paeoniae Radix rubra</i>	357
	<i>Farfarae Flos</i>	289	15.5	<i>Lí</i> 梨 <i>Pyri Fructus, Lí Pí</i> 梨皮	
13.2	<i>Bàn Xià</i> 半夏			<i>Pyri Pericarpium</i>	358
	<i>Pinelliae Rhizoma</i>	294	15.6	<i>Lái Fú Zǐ</i> 萊菔子	
13.3	<i>Xià Kū Cǎo</i> 夏枯草			<i>Raphani Semen</i>	362
	<i>Prunellae Spica</i>	299	15.7	<i>Lái Fú</i> 萊菔 <i>Raphani Radix</i>	364
14	Namensgebung nach Personen	305	Anhang		367
14.1	<i>Chái Hú</i> 柴胡 <i>Bupleuri Radix</i>	305		<i>Glossar Pinyin – deutsch</i>	369
14.2	<i>Xú Cháng Qīng</i> 徐長卿			<i>Bibliographie</i>	372
	<i>Cynanchi paniculati Radix</i>	309		<i>Chinesischsprachige Quellen</i>	372
				<i>Englischsprachige Quellen</i>	374
				<i>Deutschsprachige Quellen</i>	374
				<i>Übersicht über die chinesischen Dynastien</i>	375

